

МІНІСТЕРСТВО НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ

УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ

**X Міжнародної
науково-практичної конференції
«Пожежна безпека – 2011»**

Харків – 2011

УДК 614.8

Пожежна безпека – 2011: Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції, 17-18 листопада 2011р. – Харків: НУЦЗ України, 2011. – 372 с.

Матеріали містять тези доповідей, які виголошувались на X Міжнародній науково-практичній конференції «Пожежна безпека – 2011».

У збірнику розглядаються аспекти вдосконалення пожежної безпеки держави.

Матеріали розраховані на інженерно-технічних працівників МНС України, науково-педагогічний склад, ад'юнктів, слухачів, студентів і курсантів навчальних закладів МНС України.

СКЛАД ОРГКОМІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

САДКОВИЙ
Володимир Петрович ректор НУЦЗ України, кандидат психологічних наук, професор

Заступники голови:

АНДРОНОВ
Володимир Анатолійович проректор з наукової роботи НУЦЗ України, доктор технічних наук, професор

ЄВСЮКОВ
Олександр Петрович начальник УкрНДІЦЗ, кандидат психологічних наук

КОВАЛИШИН
Василь Васильович проректор з науково-дослідної роботи ЛДУ БЖД, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник

ТИЩЕНКО
Ігор Юрійович перший проректор з навчальної та методичної роботи АПБ ім. Героїв Чорнобиля, кандидат історичних наук, доцент

Члени оргкомітету:

БУЛГАКОВ
Юрій Федорович проректор з науково-педагогічної роботи ДонНТУ, доктор технічних наук, професор

ЗВЯГЛИНСЬКИЙ
Томас голова Польської головної школи Міжнародної співпраці протипожежної служби

КАРІМОВ
Махмадсаїд Карімович начальник Головного управління Державної протипожежної служби МВС Республіки Таджикистан

ОДАРЮК
Павло Васильович начальник Головного управління МНС в Харківській області, кандидат технічних наук, доцент

ОСМАНОВ
Хикмет Сабір огли начальник відділу Головного управління з кадрової політики МНС Азербайджанської республіки

ПОЛЕВОДА
Іван Іванович начальник КП МНС Республіки Білорусь, кандидат технічних наук, доцент

РОЙТЕР
Мартін лектор Німецької служби академічних обмінів

РОСОХА
Володимир Омелянович начальник Головного управління з питань НС при ХОДА, кандидат психологічних наук, професор

Ю.М. Сенчихін
Національний університет цивільного захисту України
С.Г. Чабань
Головне управління МНС України в Харківській області

КЛАСИФІКАЦІЯ ПОМИЛОК В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА ГАСІННЯ ПОЖЕЖІ ТА АНАЛІЗ ПРИЧИН ЇХ ВИНИКНЕННЯ

Аналіз практики гасіння пожеж показує, що усі помилки, що допускають під час управління оперативними діями на пожежах, можна класифікувати за наступними ознаками управлінської діяльності, відповідно до типів проблем, які вирішують керівники гасіння пожеж (КПП) а саме, інформаційними, організаційними та технологічними.

1. Помилки інформаційного характеру процесу управління.

1.1. Помилки при зборі інформації про оперативну обстановку на місці:

- в організації проведення розвідки (не проведена або проведена неякісно);
- в результатах розвідки (отримані неточні або недостатні дані).

1.2. Помилки при аналізі отриманої інформації:

- в процесі інтерпретації отриманої інформації;
- при розпізнаванні ситуації, що склалася на пожежі.

1.3. Помилки при обробці інформації про оперативну обстановку на місці пожежі (розвідки):

- при розрахунку потрібної кількості сил і засобів для гасіння пожежі;
- при оцінці тактичних можливостей підрозділів;
- в прогнозі розвитку та оцінці оперативної обстановки на місці пожежі.

2. Помилки організаційного характеру процесу управління.

2.1. Помилки при виборі схеми організації виконання оперативних завдань (рятування людей і евакуації майна, розвідки, оперативного розгортання, подання стволів на гасіння та захист):

- при виборі варіанту схеми організації (наприклад, не ефективна схема розподілу особового складу по оперативних ділянках);
- в схемі організації (наприклад, начальником тилу призначено посадовця, що не має відповідного досвіду).

2.2. Помилки при виборі схеми організації процесу управління гасінням пожежі:

- при виборі варіанту організаційної структури системи управління на місці пожежі (наприклад не призначений оперативний штаб);
- при виборі схеми взаємодії елементів організаційної структури (наприклад, неякісний організований зв'язок при пожежі).

3. Помилки технологічного характеру процесу управління.

3.1. Помилки при виборі або складанні тактичного задуму (сценарію) ведення оперативних дій:

- при виборі варіанту сценарію ведення оперативних дій (наприклад, невірно вибраний вирішальний напрям оперативних дій);
- в самому сценарії (наприклад, не врахована можливість реакції аварійно хімічно небезпечних речовин між собою і водою при розлитті або розсипі).

3.2. Помилки при виборі методів реалізації управлінських рішень:

- при виборі методу (наприклад, невірно вибраний спосіб гасіння, рятування).

- при вибиранні засобів реалізації методу (наприклад, невірно вибрані засоби гасіння, способи їх подачі і тому подібне).

3.3. Помилки при постановці конкретних оперативних завдань виконавцям:

- у формулюванні завдань;

- при розподілі функцій управління серед посадових осіб (наприклад, не врахована кваліфікація і досвід посадових осіб).

3.4. Помилки при проведенні контролю за виконанням поставлених оперативних завдань:

- недостатній контроль з боку посадових осіб системи управління при пожежі за виконанням завдань підлеглими;

- недостатня або неефективна психологічна мотивація і стимулювання підлеглих (причиною можуть бути невпевнені, суперечливі розпорядження КГП).

Практично всі описані вище типи помилок є наслідком недостатнього досвіду КГП. Аналіз статистики великих пожеж показав, що не завжди перший КГП мав необхідний обсяг знань і досвід для об'єктивної оцінки обстановки і визначення першочергових оперативно-тактичних рішень. А це є дуже важливим для діяльності саме першого КГП, оскільки вірне визначення ним вирішального напрямку буде багато в чому визначати успіх гасіння пожежі в цілому.

Помилки, що вказані в пп. 1.1 -1.3, є найважливішими по мірі впливу на результати гасіння. Так, при гасінні великих пожеж КГП повинен проводити визначені тактичні розрахунки, зокрема розрахунок сил і засобів, необхідних для гасіння пожежі. На підставі цього він може об'єктивно обґрунтувати і тактично грамотно розробити план ефективного використання всіх можливостей підрозділів по гасінню конкретної пожежі. Помилкові результати розрахунків або неточна оцінка оперативної обстановки спричиняють за собою ланцюжок управлінських рішень, що апріорі є малоефективними. Інколи перший КГП по видимих ознаках пожежі, не повністю розпізнавши проблемну ситуацію, що склалася, на місці пожежі, невірно визначає вирішальний напрям оперативних дій, що приводить до помилок, що мають небажані, а інколи і трагічні наслідки.

Інша причина виникнення помилок - наявність недостовірної інформації, що викликає коливання в діях КГП, що також приводить до ухвалення необґрунтованого рішення. Визначення достовірності прогнозу є елементом зворотного зв'язку в циклі підготовки рішення. При цьому велике значення має порівняння даних, що аналізуються з довідковими даними по пожежно-тактичних нормативах та параметрах розвитку і гасіння пожежі.

В умовах неповноти інформації, а також при використанні неякісних даних на етапі розробки КГП цілей і плану пожежогасіння ефективним засобом мінімізації помилок є вживання сучасних інформаційних технологій для обробки інформації, що поступає, в цілях адекватної оцінки і прогнозування оперативної обстановки при пожежі.

Класифікація помилок в управлінській діяльності КГП і аналіз причин їх виникнення дозволяє визначити структуру автоматизованої системи інформаційної підтримки управлінських рішень при гасінні пожеж і склад інформаційно-аналітичного забезпечення КГП на різних етапах управління оперативними діями при пожежі. Крім того, результати аналізу причин помилок КГП, що допускаються, можуть бути використані при розробці сценаріїв тактичних навчань, групових вправ та ділових ігор в тактичній підготовці КГП.

<i>Самарін В.О.</i> Особливості пошуку потерпілих способом суцільного візуального обстеження ділянки рятувальних робіт	196
<i>Сенчихін Ю.М., Чабань С.Г.</i> Класифікація помилок в управлінській діяльності керівника гасіння пожежі та аналіз причин їх виникнення.....	198
<i>Сировий В.В., Сенчихін Ю.М.</i> Обґрунтування математичних методів рішення завдання ефективного управління оперативними діями пожежно-рятувальних підрозділів.....	200
<i>Скоробагатько Т.М., Боровиков В.О., Білкун Д.Г.</i> Ефективність гасіння деякими вогнегасними речовинами моторного біопалива.....	202
<i>Собина В.О.</i> Особливості гасіння пожеж в сільській місцевості при незадовільному протипожежному водопостачанні.....	204
<i>Собина В.О., Куліш Ю.О.</i> Питання щодо проблем ведення аварійно-рятувальних робіт при ДТП.....	205
<i>Толкунов І.О.</i> Аналіз методів боротьби з димом в зонах задимлення при пожежах в приміщеннях	207
<i>Чернуха А.А.</i> Проблемы подготовки газодымозащитников	209

Секція 4. Природничо-наукові аспекти пожежної безпеки. Пожежна небезпека речовин та матеріалів

<i>Агеев В.Г., Зинченко И.Н.</i> Взрывы метана и их моделирование при эндогенных пожарах в выработанных пространствах газообильных участков.....	210
<i>Андрусак З.В., Болібрех Б.В., Мичко А.А.</i> Розробка методу для визначення моменту проникнення газоподібного амоніаку через товщу матеріалу в динамічних умовах	212
<i>Астахов П.В., Рубцов Ю.Н., Подобед Д.Л., Титов О.В., Михалевич А.Л.</i> Особенности моделирования развития пожара на объектах железнодорожного транспорта	214
<i>Басманов А.Е.</i> Оценка теплового воздействия пожара на цистерну с нефтепродуктом.....	216
<i>Беляев В.Ю., Тарасенко А.А.</i> Подходы при моделировании процесса экстренной эвакуации населения из динамической зоны ЧС	218
<i>Беляева Л.С., Бойко Н.Н., Орликова В.П.</i> Расчетный метод оценки токсичности продуктов горения материалов как критерий пожарной безопасности	220
<i>Рыженко А.И., Бетина Е.Ю.</i> Критерий Прандтля при моделировании полёта летательного аппарата в зоне лесного пожара	222
<i>Билым П.А., Афанасенко К.А.</i> О влиянии молекулярной структуры глицидиловых эфиров динафтолов прочностные характеристики композитов в условиях развития стандартного пожара	223
<i>Билым П.А., Афанасенко К.А.</i> Масштабное моделирование разупрочнения полимерных композитов при нагреве в условиях пожара.....	225
<i>Бобрышева С.Н., Загор В.В., Подобед Д.Л.</i> Новое направление в области антипиренов для полимеров	227
<i>Вавренюк С.А., Петренко О.В.</i> Застосування ультразвуку для дистанційного витягання детонатора	229
<i>Вальченко О.І.</i> Деякі аспекти моделювання дій підрозділів МНС.....	230
<i>Вамболь С.А., Угрюмов М.Л., Скоб Ю.А.</i> Оценка влияния защитных устройств на интенсивность ударной волны при взрыве газозадушной смеси..	232
<i>Вамболь С.А., Халыпа В.М.</i> Прочность болтов, стягивающих неконтактные фланцы трубопроводных систем.....	233